

Współadministratorzy danych osobowych

Na podstawie art.26¹ RODO **możliwe jest aby dwa, niezależne podmioty mogły być współadministratorami** (czyli wspólnymi administratorami) danych osobowych osoby, której dane dotyczą (czyli podmiotu danych). Przykładem będą współorganizatorzy konkursów gdy oba podmioty pełnią funkcję organizatorów bądź fundatorów konkursów.

Z współadministrowaniem mamy do czynienia gdy:

- **mamy co najmniej dwóch administratorów** danych (dwa odrębne podmioty prawa), którzy
- **wspólnie ustalają cele** przetwarzania danych osobowych,
- **wspólnie ustalają sposoby** przetwarzania danych osobowych.

W takim przypadku podmioty, będące współadministratorami **powinny uregulować kwestię współadministrowania danymi w ramach odpowiednich uzgodnień**, przy czym (z uwagi na zasadę rozliczalności w RODO) przyjmuje się aby uzgodnienia te miały formę pisemnej umowy.

Art.26 RODO wskazuje ogólne kwestie, które powinny znaleźć się w takiej umowie. Są to elementy dotyczące odpowiedzialności związanej z wypełnianiem obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia, w szczególności w odniesieniu do wykonywania przez osobę, której dane dotyczą, przysługujących jej praw w tym ich obowiązków związanych z koniecznością podawania informacji, o których mowa w art. 13 i 14 RODO (czyli spełniania obowiązku informacyjnego).

Uzgodnienia, o których mowa powinny być (przynajmniej ogólnie) znane osobie, której dane dotyczą –np. w treści obowiązku informacyjnego.

W umowie o współadministrowanie powinny znaleźć się uregulowania:

- **dotyczące tego, który współadministrator spełnia obowiązek informacyjny wobec osób, których dane dotyczą;**

- **w jaki sposób realizowane będą inne prawa osoby, której dane dotyczą.** To znaczy kto będzie odpowiadał np. na **żądania dotyczące dostępu do danych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania**, a także – jeżeli takie prawa będą przysługiwały osobie, której dane dotyczą, **prawa do przenoszenia danych, sprzeciwu lub odwołania się od decyzji opartej na profilowaniu.**

Uwaga

Należy przy tym pamiętać, że osoba, której dane dotyczą może wykonywać swoje uprawnienia wobec każdego z współadministratorów. Ci jednak są uprawnieni do **wyznaczenia punktu kontaktowego – czyli jednostki** (umiejscowionej w ramach struktury jednego z podmiotów będących współadministratorami), **do której zgłaszać się mogą osoby których dane dotyczą w związku z przetwarzaniem ich danych przez każdego z współadministratorów.**

Inne elementy, które warto zamieścić w treści umowy o współadministrowanie to:

1. **Kwestie dotyczące przetwarzanych danych osobowych** – chodzi o zawarcie w treści takiej umowy postanowień dotyczących tego, **skąd** podmioty będące współadministratorami **będą pozyskiwały dane osobowe, jaki jest cel ich przetwarzania, kogo dotyczą dane osobowe i jakie kategorie danych obejmują** oraz **jaka jest podstawa prawna przetwarzania danych.**

Warto w takiej umowie również wskazać to, kto jest odpowiedzialny za pozyskanie danych osobowych oraz jakie operacje przetwarzania mogą być wykonywane przez każdy z podmiotów na poszczególnych etapach przetwarzania (np. jeden podmiot odpowiada za nawiązanie kontaktu z klientem, a drugi za świadczenie usług na jego rzecz). Nie jest tutaj zabronione ograniczenie możliwości przetwarzania danych – np. kilku administratorów tworzy jedną bazę marketingową w celu wspólnej sprzedaży swoich usług, zastrzegając jednak, że dane nie mogą być wykorzystywane przez poszczególnych administratorów w taki sposób aby doszło do wzajemnego podbierania swoich klientów.

2. **Kwestie dotyczące bezpieczeństwa** – współadministratorzy powinni ustalić **zasady odpowiedzialności** za bezpieczeństwo przetwarzanych danych osobowych – w szczególności w zakresie obowiązków dot. **spełnienia minimalnych wymogów bezpieczeństwa danych, zabezpieczeń organizacyjnych, fizycznych i technicznych**, a także stosowanych procedur. Dotyczy to również np. zobowiązania swoich pracowników do zachowania poufności oraz uregulowania zasad dalszego powierzenia przetwarzania danych. W przypadku gdy odpowiedzialnym za bezpieczeństwo danych jest jeden z współadministratorów (bo to np. on odpowiada za działanie systemu informatycznego, z którego korzystają pozostali współadministratorzy) powinien on zobowiązać się wobec pozostałych współadministratorów do uwzględnienia kwestii bezpieczeństwa w procesie wyboru tego systemu, tak aby spełniał on wymogi wskazane w treści RODO (w szczególności wynikające z przepisu art. 32 RODO),
3. **Kwestie dotyczące odpowiedzialności w przypadku nałożenia ewentualnych kar oraz lub ustalenia odpowiedzialności finansowej za nieprawidłowe przetwarzanie danych osobowych** – może się tak zdarzyć, że w związku z nieprawidłowym przetwarzaniem danych osobowych przez współadministratorów, **zostaną nałożone na nich przez organ nadzorczy kary finansowe lub konieczne będzie wypłacenie odszkodowania w związku z wydanym wyrokiem sądu**. Musimy pamiętać, że jeżeli w procesie przetwarzania bierze udział więcej niż jeden administrator, **odpowiadają oni solidarnie** (co oznacza, że osoba, której dane dotyczą może żądać odszkodowania od każdego z administratorów) – co będzie miało miejsce również przy współadministrowaniu. Dlatego ważne jest aby w umowie dot. współadministrowania ustalić zasady dot. wypłacania ewentualnych odszkodowań lub płacenia kar oraz uregulować kwestie związane z ewentualnym ustaleniem tego, który z współadministratorów popełnił przy przetwarzaniu danych błąd (co skutkowało przyznaniem odszkodowania lub nałożeniem kary) i powinien zrekompensować ewentualny uszczerbek finansowy, który w związku z tym ponieśli inni współadministratorzy.
4. **Kwestie dotyczące zgłaszania naruszeń, dokumentacji dot. ochrony danych osobowych oraz realizacji zasady rozliczalności** – współadministratorzy mogą umówić się w zakresie realizowania przez jednego z nich obowiązków dotyczących zgłaszania naruszeń do organu dot. ochrony danych osobowych, tworzenia i aktualizowania oceny skutków dot. ochrony danych osobowych czy też przeprowadzania innych procesów związanych z zabezpieczaniem danych osobowych (np. wewnętrznych audytów w ramach grup kapitałowych)
Trzeba przy tym wskazać jedno – **przedstawione powyżej punkty to pewnego rodzaju „standard” dotyczący treści umów o współadministrowanie, które są obecnie zawierane**. Nie ma przeszkód, aby rozszerzyć taką umowę o dodatkowe elementy, które zdaniem jej twórców, powinny się w takiej umowie znaleźć – tak aby jak najlepiej ukształtować współpracę dwóch podmiotów w zakresie współadministrowania danymi osobowymi.

Źródło: <https://www.wsroddanych.pl/post/2018/08/22/co-powinno-znalezc-sie-w-umowie-o-wspoladministrowanie>

Co powinna zawierać umowa współadministrowanie?

Podmioty, będące współadministratorami powinny uregulować kwestię współadministrowania danymi w ramach odpowiednich uzgodnień np. w postaci umowy/ porozumienia o współadministrowanie danymi osobowymi.

Umowa powinna zawierać uzgodnienia dotyczące m.in.:

- celu przetwarzania;
- zakresu danych;
- źródła pochodzenia danych;
- określenia podstawy prawnej;
- odpowiedzialności za pozyskanie danych osobowych oraz wykazanie operacji przetwarzania które mogą być wykonywane przez każdy z podmiotów na poszczególnych etapach przetwarzania;
- pozyskiwania zgód (jeśli dotyczy);
- spełnienia obowiązku informacyjnego z art. 13 lub 14 RODO;
- realizacji praw osób, których dane dotyczą (art.15-21 RODO);
- wyznaczenia punktu kontaktowego dla osób, których dane dotyczą;
- zasad odpowiedzialności za bezpieczeństwo przetwarzanych danych osobowych, w tym stosowania środków bezpieczeństwa do ochrony danych;
- zobowiązania swoich pracowników do zachowania poufności oraz uregulowania zasad dalszego powierzenia przetwarzania danych
- obowiązków zgłaszania naruszeń do organu dot. ochrony danych osobowych.

Odpowiedzialności za szkodę wywołaną nieprzestrzeganiem art. 26 RODO.

Zgodnie z art. 82 ust. 4 RODO, wszyscy współadministratorzy odpowiadają solidarnie za całą szkodę. Celem tej konstrukcji jest zapewnienie podmiotom danych realnego prawa do uzyskania odszkodowania.

Natomiast zgodnie z art. 82 ust. 5 RODO administrator, który zapłacił odszkodowanie ma prawo zwrotu części odszkodowania od pozostałych współadministratorów w części odpowiadającej części szkody, za którą ponoszą odpowiedzialność.

Ponadto za naruszenie przepisów art. 26 RODO może zostać nałożona administracyjna kara pieniężna. Każdy z administratorów może także ponieść odpowiedzialność na podstawie przepisów karnych, oczywiście z uwzględnieniem faktycznego sprawstwa.

¹ Art.26 RODO

1. Jeżeli co najmniej dwóch administratorów wspólnie ustala cele i sposoby przetwarzania, są oni współadministratorami. W drodze wspólnych uzgodnień współadministratorzy w przejrzysty sposób określają odpowiednie zakresy swojej odpowiedzialności dotyczącej wypełniania obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia, w szczególności w odniesieniu do wykonywania przez osobę, której dane dotyczą, przysługujących jej praw, oraz ich obowiązków w odniesieniu do podawania informacji, o których mowa w art. 13 i 14, chyba że przypadające im

obowiązki i ich zakres określa prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego, któremu administratorzy ci podlegają. W uzgodnieniach można wskazać punkt kontaktowy dla osób, których dane dotyczą.

2. Uzgodnienia, o których mowa w ust. 1, należyście odzwierciedlają odpowiednie zakresy obowiązków współadministratorów oraz relacje pomiędzy nimi a podmiotami, których dane dotyczą. Zasadnicza treść uzgodnień jest udostępniana podmiotom, których dane dotyczą.

3. Niezależnie od uzgodnień, o których mowa w ust. 1, osoba, której dane dotyczą, może wykonywać przysługujące jej prawa wynikające z niniejszego rozporządzenia wobec każdego z administratorów.

(79) Ochrona praw i wolności osób, których dane dotyczą, oraz obowiązki i odpowiedzialność prawna, administratorów i podmiotów przetwarzających – także w odniesieniu do monitorowania ze strony organów nadzorczych i do środków przez nie stosowanych – wymagają dokonania w ramach niniejszego rozporządzenia jasnego podziału obowiązków, także w sytuacji, gdy administrator określa cele i sposoby przetwarzania wspólnie z innymi administratorami lub gdy operacji przetwarzania dokonuje się w imieniu administratora.